

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

15 Haziran 2005

SAYI
KONU

: B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/

8068

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İzmir Milletvekili Enver ÖKTEM tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/6377 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur:

TEKEL'e bağlı İzmir Çamaltı Tuz İşletmesi Müdürlüğünde 1997 yılında ihalesi gerçekleştirilen "Tuz Yıkama Tesisi ve İyileştirme Yatırımı" aradan 8 yıl geçmesine rağmen tamamlanamamıştır ve bu ihalede devletin zararı 17 trilyonu bulmuştur. Bu nedenle;

SORU 1- TEKEL tarafından oluşturulan Geçici Kabul Heyeti üyelerinin işin teslimine itiraz etmeleri üzerine Devlet Bakanı, TEKEL Başmüfettişini konuyu incelemek üzere görevlendirmiştir ve hazırlanan raporda bu konuyla ilgili görevi olan idarecilerin görevden uzaklaştırılması ve haklarında idari soruşturma açılması istenmiştir. Sorumlular hakkında nasıl bir işlem yapılmıştır? Konu yargıya taşınmış mıdır?

CEVAP 1- Çamaltı Tuz İşletmesi "Tuz Yıkama Tesisi ve İyileştirme Yatırımı" işinde yapılan işin geçici kabulünün yapılamaması, yapılan deneme üretiminden yeterli verim elde edilememesi nedeniyle olayın Teftiş Kurulu Başkanlığına intikal ettirilmesi üzerine Başmüfettiş Mehmet POSTACI ve Başmüfettiş Davut SAĞLAM inceleme yapmak üzere görevlendirilmişlerdir.

Yapılan inceleme neticesinde ise; incelemeyi birlikte yapmakla görevlendirilen iki müfettiş arasında görüş ayrılığı çıkması üzerine, ayrı ayrı inceleme yapmalarına karar verilmiştir. Başmüfettiş Davut SAĞLAM tarafından 25.11.2003 tarih ve 33-29 sayılı, Başmüfettiş Mehmet POSTACI tarafından 25.12.2003 tarih ve 12-27 sayılı İnceleme Raporları düzenlenmiş ve neticede;

"a) Proje kapsamında işlerin bitirildiği 24.06.2000 tarihinden itibaren, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 127'nci maddesi uyarınca 2 yıllık zamanaşımı süresinin dolması nedeniyle TEKEL personeli hakkında disiplin yönünden soruşturma yapılmasına imkan bulunmadığı,

b) Çamaltı Tuz Yıkama Tesisi ve İyileştirme Yatırımı Projesini yürüten Kontrol Heyeti Başkanı İzzet DEĞER, üyeler Mustafa AYDIN, Hilmi KILIÇ ve Nurettin YILMAZ'a bundan böyle bu tür görevler verilmemesi,

./..

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

15 Haziran 2005

SAYI
KONU

: B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 8068
:

-2-

c) Kontrol Heyeti dışında kalan ve Müfettiş Raporlarında adı geçen diğer TEKEL personelinin ise, bir kısmının emekli olması, bir kısmının da görev, ünvan ve mahal değişikliği nedeniyle soruşturmaya konu evrakları yok etmeleri ihtimalinin bulunmaması ve bu nedenle iş başında kalmalarında sakınca bulunmadığı," ifade edilmiştir.

Esasen konuya ilişkin olarak "inceleme" yapmakla görevlendirilen Başmüfettiş Mehmet POSTACI ve Başmüfettiş Davut SAĞLAM tarafından düzenlenen İnceleme Raporlarının tarihleri itibariyle, adı geçen TEKEL Personeli hakkında açılmış bir dava ya da kesinleşmiş yargı kararı bulunmadığından, Müfettiş önerileri subuta ermemiş olup henüz iddia niteliğindedir. Diğer taraftan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137 inci maddesinde Görevden Uzaklaştırma, "*Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.*" şeklinde yer almaktadır.

Bu hüküm uyarınca, Kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde görevleri başında kalmaları sakıncalı görülen Devlet memurları, görevden uzaklaştırılabilirler. Bir memurun görevden uzaklaştırılabilmesi için "Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülmesi" gerekir.

Kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerin neler olduğu maddede açıklanmamış, bu anlatımıyla da atamaya yetkili amire geniş takdir yetkisi verilmiştir. Gerçekten de görevden uzaklaştırma önlemi, atamaya yetkili amirler veya soruşturma sırasında Müfettişlerce zaruri hallerde uygulanabilecek bir önlem olup, asla keyfi veya hissi biçimde kullanılmamalıdır.

Bu önleme başvurulmadan önce soruşturma yapan tarafından, önceden elde edeceği somut delillerin değerlendirilmesi ve yapılan şikayetin doğruluk derecesinin saptanması gerekir. Bu konuda idareye tanınan yetki mutlak ve sınırsız değildir. Görevden uzaklaştırma işleminin dayanağı, memurun eylem ve hareketinin, gördüğü kamu hizmetine doğrudan doğruya tesir etmesidir, yoksa memur hakkında alınan ihbarın incelenerek, görev başında kalmasının sakıncalı olup olmadığı anlaşılmadan görevden uzaklaştırılmasının ağır hizmet kusurunu meydana getireceği Danıştay'ın müstekar içtihatları ile de ortaya konmuştur. Danıştay 5'inci Dairesinin 16/12/1966 tarih ve 1965/6051 E, 1966/554 K. Sayılı kararında "*Vazifede kalması mahsurlu olup olmadığı tetkik olunmadan ihbar üzerine bir memurun işten el çektilmesi ağır hizmet kusuru olarak*" sayılmıştır.

/..

7/6377

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

15 Haziran 2005

8068

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/
KONU :

-3-

Görevden uzaklaştırma tedbiri, kişilerin görevleri başında kalmalarında delilleri yok edebilecekleri ya da önemli yolsuzluklara sebebiyet verebilecekleri kanaatinin kuvvetli delillerle desteklenmesi halinde uygulanacak bir tedbir niteliğindedir. İnceleme yetkisi ile mücehhez kılınan bir denetim elemanının önerisi üzerine hemen uygulanarak yasanın öngördüğü faydanın temini ötesinde 33 görevliyi telafisi mümkün olmayan durumlara maruz bırakmanın hukuken izahı mümkün değildir.

Diğer taraftan İnceleme Raporlarının düzenlendiği tarihler itibariyle adı geçen personelin bir kısmının emekli olması, bir kısmının da başka görev ve mahallerde bulunmaları nedeni ile soruşturmayı engellemeleri ve/veya delilleri karartmaları tehdidi bulunmadığından, görevlerini yürütmelerinde sakınca bulunmadığı açıktır.

Başmüfettiş Davut SAĞLAM ve Başmüfettiş Mehmet POSTACI tarafından düzenlenen İnceleme Raporları TEKEK Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Başkanlığı Kurulu, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 56. maddesi gereğince, Teftiş Kurulu Başkanlığının görüşü ile birlikte Makam Onayına sunulmuştur. Alınan 5.2.2004 tarihli Makam Olurunda özetle;

Geçici kabul heyeti üyelerine yönelik tehdit iddiasının T.C.K 191'inci maddesi ve C.M.U.K 344'üncü maddeleri gereği takibi şikayete bağlı suç olması ve zaman aşımı süresinin de geçmesi nedeniyle herhangi bir mukteza tayinine olanak bulunmadığı,

İdari tedbir olarak ilgili personele aktif görev yaptırılmaması önerisinin ise, Mustafa AYDIN, Hilmi KILIÇ ve Nurettin YILMAZ'a bu tür görev verilmemesi, müfettiş raporunda adı geçen diğer TEKEK personelinin bir kısmının emekli olması, bir kısmının görev, mahal ve unvanlarının değişmesi nedeniyle herhangi bir tedbir alınmasına yer olmadığı,

Disiplin yönünden ise DMK 127 nci maddesi uyarınca 2 yıllık zaman aşımı süresi dolduğundan, disiplin yönünden soruşturma yapılmasına imkan bulunmadığı,

./..

7/6377

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

15 Haziran 2005

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 8068
KONU :

-4-

Gerek Üniversite raporu ve gerekse geçici kabul heyeti üyeleri tarafından düzenlenen 29.11.2002 ve 12.12.2002 tarihli geçici kabul tutanağı eki belgelerde kaydedilen proje kapsamında yapılan eksik ve kusurlu imalatlar ile hiç kabul edilmeyip reddi gereken tuz toplama makinası ve mobil konveyörlerden ve diğer imatlardan doğabilecek kuruluş zararının, TEKEL ile müteahhit firma arasında akdedilen 7.6.1997 tarihli sözleşme hükümleri çerçevesinde müteahhit firmadan tahsilini teminen İstanbul Asliye Ticaret Mahkemesinde dava açılması,

Makam Onayı ve Başmüfettiş Mehmet POSTACI ve Başmüfettiş Davut SAĞLAM'ın düzenlediği İnceleme Raporlarının gereği için Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesi, hususları yer almıştır.

Bu durum karşısında; konuya ilişkin olarak, DMK 127'nci maddesi uyarınca 2 yıllık zaman aşımı süresi dolduğundan idari yönden soruşturma yapılmasının mümkün olmadığı, cezai yönden ise konunun Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığının 2003/10826 sayılı dosyasında soruşturulduğu ve Başmüfettiş Davut SAĞLAM'ın 25.11.2003 tarih ve 33-29 sayılı, Başmüfettiş Mehmet POSTACI'nın 25.12.2003 tarih ve 12-27 sayılı İnceleme Raporlarının Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği gerekçesiyle, adı geçen Tekel Müfettişlerine soruşturma görevi verilmesine gerek görülmemiştir.

Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığının 2003/10826 Hz. sayılı dosyasında başlatılan soruşturma 16.6.2004 tarih ve 2004/384 sayılı İddianamesi ile Oktay ÖNDERER, Mehmet ERDEM, Lütfü SAKA, Mustafa GÜLER, Murat KAVALCI, Mustafa TÜRE, Şanver KADIOĞLU, Hüseyin ÇETİN, İzzet DEĞER, Mustafa AYDIN, Hilmi KILIÇ, Nurettin YILMAZ, Sebahattin TOPUZ, Mesut ERGÜNEY, Nezahat SÜZENİ, Ömer ÖZER, Enver DOĞAN, İlhan MUTLU ve Abdurrahman ÇAKMAKÇI haklarında "ihaleye fesat karıştırmak sahte evrak tanzim etmek, nitelikli dolandırıcılık, suç işlendiğini bildiği halde ilgili yerlere bildirmemek, ihale kabul komisyonunu tehdit, görevi kötüye kullanma" suçlarından Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/429 esasına kayden kamu davası açılmış bulunmaktadır. Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesi 22.6.2004 tarih ve 2004/269 K. Sayılı kararı ile suçun işlendiği yerin İstanbul olması gerekçesiyle "yetkisizlik" kararı vererek dosyayı yetkili İstanbul Ağır Ceza Mahkemesine göndermiştir. İstanbul 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/270 esasına kaydedilen davada bu defa İstanbul 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesi 19.7.2004 tarih ve 2004/232 K. sayılı kararı ile suçun işlendiği yerin İzmir olduğu gerekçesiyle "yetkisizlik" kararı vererek, çıkan yetki uyuşmazlığının çözümü için dosyayı Yargıtay 5'inci Ceza Dairesine göndermiştir. Yargıtay 5'inci Ceza Dairesinin 18.10.2004 tarih ve 2004/7676 E. 2004/6698 K. sayılı kararı ile Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinin yetkisizlik kararının kaldırılmasına karar verilmiş olup, dava Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/764 esasına kayden açılmış bulunmaktadır. /..

716377

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

15 Haziran 2005

SAYI
KONU

: B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/

8068

-5-

Ayrıca, 5.3.2004 tarihli Makam Oluru üzerine İndet Firması aleyhine İstanbul 10'uncu Asliye Ticaret Mahkemesinin 2004/537 esasına kayden alacak davası açılmış olup, dava derdesttir.

Bu nedenle, Teftiş Kurulu Başkanlığınca İnceleme Raporu üzerinde usul ve esas yönünden yapılan değerlendirme neticesinde, Genel Müdürlük Makamınca iştirak edilmiş ve bu aşamada 33 görevlinin görevden uzaklaştırılmasını gerektirir bir durum olmadığı, Genel Müdürlük Onayına da bağlanmıştır. Önlem alınmasında gereklilik ve aciliyet görülmesi halinde Genel Müdürlük Makamınca bu tedbire her safhada başvurulabileceği her türlü izahtan varestedir.

Söz konusu olayda sorumlu görülen Kontrol Heyeti; Başkan İzzet DEĞER, üyeler Mustafa AYDIN, Hilmi KILIÇ ve Nurettin YILMAZ'a raporda yer alan öneri doğrultusunda bu tür görevler verilmemesi hususunda birimler talimatlandırılmıştır.

Görüldüğü üzere idari yönden yukarıda yapılan açıklamalar kapsamında işlem yapılmıştır. Cezai yönden ise sorumlular Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/764 esasına kayden açılan davada yargılanmaktadırlar.

Anılan raporda adı geçen ve halen TAPDK görevlileri olan kişilerin bu görevlerinde kalıp kalmamalarına ilişkin karar yetkisi ise TEKEL'e ait bulunmamaktadır.

SORU 2- TEKEL Genel Müdürlüğü Tuz Sanayi Müessesesi İzmir Çamaltı Tuz İşletmesinde 1997 yılında açılan "Tuz Yıkama Tesisi ve İyileştirme Yatırım" ihalesi İndet İnşaat a verildi. İki yılda bitirilmesi öngörülen proje aradan sekiz yıl geçmesine rağmen neden hala tamamlanamamıştır?

CEVAP 2- Çamaltı Tuz Yıkama Tesisi ve İyileştirme Yatırımı işi, 1997 yılında ihale edilerek sözleşmeye bağlanmış olup, İndet Ltd. Şirketi tarafından yüklenilmiş ve 2 sene içerisinde tamamlanması öngörülmüştür. Ancak, Yönetim Kurulunun 26.03.1998 tarih ve 280 sayılı kararı ile %154,23 oranında artırım kararı verilmiş, bilahare Yönetim Kurulunun 29.03.2000 tarih ve 283 sayılı kararı ile de (elektrik) ilave iş kararları alınmıştır. Bu şekilde söz konusu proje Çamaltı Tuz Yıkama Tesisi ve İyileştirme Yatırımı olarak revize edilmiştir.

/..

7/6377

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

15 Haziran 2005

8068

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/
KONU :

-6-

Söz konusu ilave iş kararlarına istinaden başlangıçta “işin 2 senede tamamlanmasına ilişkin öngörü”nün gerçekleşmesi mümkün olmamıştır.

Projenin yapım ve inşası esnasında gerçekleştirilen “deneme tuz üretimi”nin gerekenin altında olması, dolayısıyla 1999 yılı itibarıyla yeterli verim alınamaması nedeni ile bu hususta inceleme yapılmak üzere konu Teftiş Kurulu Başkanlığına intikal ettirilmiştir.

Diğer taraftan 2000 yılından bu yana işin geçici kabulünün yapılmasına ilişkin çalışmaların sonuç vermemesi üzerine, İndet firması Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2002/343 D.İş, dosyasında Şirkete vermiş olduğu teminat mektuplarının nakde çevrilmesini engellemek amacıyla ihtiyati tedbir talep etmiş, talebi kabul edilerek teminat mektupları üzerine ihtiyati tedbir konulmuştur. Firmanın talebi doğrultusunda yaptırılan bilirkişi incelemesi neticesinde alınan 25.11.2002 tarihli Bilirkişi Raporunda “işin tamamlandığı” neticesine varılmıştır.

Firma yukarıda belirtilen Bilirkişi Raporuna istinaden Şirketin aleyhine İstanbul 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2002/1871 esasına kayden dava açarak, işin ifasının tespitini ve 556.264.517.311 TL alacağının tahsili ile Şirket nezdinde bulunan 51 adet banka teminat mektubunun iadesini talep etmiştir. Dava derdesttir.

Yapılan işin 2002 yılında oluşturulan Geçici Kabul Heyetleri tarafından geçici kabulünün yapılamayacağının tespit edilmesi, yapılan deneme üretiminden yeterli verim elde edilememesi nedeniyle olayın Teftiş Kurulu Başkanlığına intikal ettirilmesi üzerine, Başmüfettiş Mehmet POSTACI ve Başmüfettiş Davut SAĞLAM inceleme yapmak üzere görevlendirilmişlerdir.

Başmüfettiş Davut SAĞLAM tarafından düzenlenen 25.11.2003 tarih ve 33-29 sayılı, Başmüfettiş Mehmet POSTACI tarafından düzenlenen 25.12.2003 tarih ve 12-27 sayılı İnceleme Raporları, TEKEL'in Teftiş Kurulu Başkanlığı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 56. maddesi gereğince, Teftiş Kurulu Başkanlığı görüşü ile birlikte Makam Onayına sunulmuştur. 5.2.2004 tarihli Makam Olurunda özetle;

./..

7/6377

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

15 Haziran 2005

8068

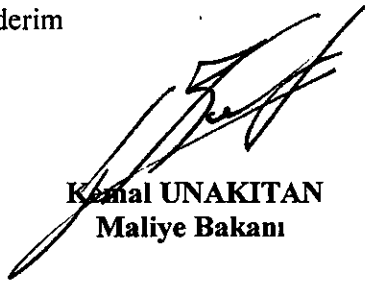
SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/
KONU :

-7-

Gerek Üniversite raporu ve gerekse geçici kabul heyeti üyeleri tarafından düzenlenen 29.11.2002 ve 12.12.2002 tarihli geçici kabul tutanağı eki belgelerde kaydedilen proje kapsamında yapılan eksik ve kusurlu imalatlar ile hiç kabul edilmeyip reddi gereken tuz toplama makinesi ve mobil konveyörlerden ve diğer imalatlardan doğabilecek kuruluş zararının, kuruluş ile müteahhit firma arasında akdedilen 7.6.1997 tarihli sözleşme hükümleri çerçevesinde müteahhit firmadan tahsilini teminen İstanbul Asliye Ticaret Mahkemesinde dava açılması hususları yer almıştır.

Şirket tarafından 5.3.2004 tarihli Makam Oluru üzerine İndet firması aleyhine İstanbul 10. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2004/537 esasına kayden idare zararının tazmini talebiyle alacak davası açılmış, iş bu dava İstanbul 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2002/1871 esas sayılı dosyasında birleştirilmiştir. Dava derdesttir.

Bilgilerinizi ve gereğini takdir ve tensiplerinize arz ederim

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı